

BIBLIOTEKA PRAWA HANDLOWEGO

redakcja naukowa
Andrzej Kidyba

SPÓŁKA
KOMANDYTOWO-
-AKCYJNA

Karolina Tobolska-Grela
Jakub Janeta

LEX

a Wolters Kluwer business

W SERII
BIBLIOTEKA PRAWA HANDLOWEGO
POD REDAKCJĄ NAUKOWĄ ANDRZEJA KIDYBY

POLECAMY:

SPÓŁKA PARTNERSKA
U. Promińska

POZAKODEKSOWE UMOWY HANDLOWE
P. Bryłowski, M. Dumkiewicz, A. Goldiszewicz,
K. Kopaczyńska-Pieczniak, G. Kozieł, A. Niewęglowski,
J. Szczotka, J. Wiak

ŁĄCZENIE, PODZIAŁ I PRZEKSZTAŁCANIE
SPÓŁEK HANDLOWYCH
Antoni Witosz

SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ
K. Kopaczyńska-Pieczniak

SPÓŁKA AKCYJNA
M. Michalski

ORAZ

HANDLOWE SPÓŁKI OSOBOWE
A. Kidyba

BIBLIOTEKA PRAWA HANDLOWEGO

redakcja naukowa
Andrzej Kidyba

SPÓŁKA
KOMANDYTOWO-
-AKCYJNA

Karolina Tobolska-Grela
Jakub Janeta

Zamów książkę w księgarni internetowej

profinfo.pl
księgarnia internetowa

LEX

a Wolters Kluwer business

Warszawa 2013

Stan prawny na 1 lipca 2013 r.

Wydawca

Magdalena Stojek-Siwińska

Redaktor prowadzący

Joanna Cybulska

Opracowanie redakcyjne

Agata Czuj

Łamanie

Andrzej Gudowski

Projekt graficzny okładki i stron tytułowych

Maciej Sadowski

© Copyright by

Wolters Kluwer Polska SA, 2013

ISBN: 978-83-264-4230-8

Wydane przez:

Wolters Kluwer Polska SA

Redakcja Książek

01-231 Warszawa, ul. Płocka 5a

tel. 22 535 82 00, fax 22 535 81 35

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

WYKAZ SKRÓTÓW.	21
WSTĘP	23
CZĘŚĆ 1	
Konstrukcja jurystyczna spółki komandytowo-akcyjnej (Jakub Janeta)	
Rozdział 1. Istota spółki komandytowo-akcyjnej	27
§ 1. Pojęcie spółki komandytowo-akcyjnej	27
§ 2. Geneza spółki komandytowo-akcyjnej	28
1. Zagadnienia ogólne.	28
2. Modele spółki komandytowo-akcyjnej	32
§ 3. Cel i charakter prawny spółki komandytowo-akcyjnej	35
1. Znaczenie gospodarcze spółek komandytowo-akcyjnych	35
2. Cel spółki komandytowo-akcyjnej	40
3. Charakter spółki komandytowo-akcyjnej	42
§ 4. Stosunek prawny spółki komandytowo-akcyjnej	45
§ 5. Regulacja prawna spółki komandytowo-akcyjnej (system odesłań)	47
§ 6. Struktura prawna spółki komandytowo-akcyjnej	53
1. Organizacja spółki komandytowo-akcyjnej – odesłanie	53
1) Utworzenie spółki – odesłanie	53
2) Wspólnicy spółki – odesłanie	53

A. Pozycja prawna komplementariusza – odesłanie . . .	53
B. Pozycja prawna akcjonariusza – odesłanie	53
3) „Organy” spółki komandytowo-akcyjnej – odesłanie . .	53
A. Walne zgromadzenie – odesłanie	53
B. Rada nadzorcza – odesłanie	54
4) Majątek spółki	54
A. Pojęcie majątku spółki komandytowo-akcyjnej	54
B. Charakter prawny majątku spółki komandytowo- -akcyjnej	58
C. Składniki majątku spółki komandytowo-akcyjnej; własność i inne prawa majątkowe	66
D. Źródła majątku spółki komandytowo-akcyjnej	69
2. Elementy osobowe spółki komandytowo-akcyjnej	71
3. Elementy kapitałowe spółki komandytowo-akcyjnej.	71
§ 7. Podmiotowość prawna spółki komandytowo-akcyjnej.	72
Rozdział 2. Formy ustrojowe spółki komandytowo-akcyjnej	76
§ 1. Pojęcie i rodzaje form ustrojowych	76
§ 2. Przedspółka komandytowo-akcyjna – odesłanie	77
§ 3. Spółka komandytowo-akcyjna w likwidacji.	78
§ 4. Spółka komandytowo-akcyjna w upadłości	78
§ 5. Problem jednoosobowej spółki komandytowo-akcyjnej.	79
§ 6. Szczególne formy ustrojowe spółki w transformacji – odesłanie	83
§ 7. Spółka komandytowo-akcyjna z udziałem osoby prawnej jako komplementariusza.	84
Rozdział 3. Wkłady do spółki komandytowo-akcyjnej	88
§ 1. Struktura majątkowa spółki komandytowo-akcyjnej.	88
§ 2. Kapitał zakładowy – odesłanie.	89
§ 3. „Inne fundusze” w rozumieniu art. 132 k.s.h. – odesłanie . .	90
§ 4. Pozostałe elementy struktury majątkowej spółki	90
§ 5. Pojęcie i funkcja wkładu do spółki	90
§ 6. Obowiązek wniesienia wkładu	92
§ 7. Przedmiot wkładu na kapitał zakładowy.	101

§ 8. Przedmiot wkładu na inne fundusze	104
§ 9. Zasady wnoszenia wkładów do spółki komandytowo-akcyjnej	108
1. Pojęcie wniesienia wkładu do spółki	108
2. Termin wniesienia wkładów	110
1) Termin wniesienia wkładu na inne fundusze	110
2) Termin wniesienia wkładu na kapitał zakładowy	111
§ 10. Odpowiedzialność wspólników z tytułu wkładów wnoszonych do spółki komandytowo-akcyjnej – odesłanie	116
 CZĘŚĆ 2	
Utworzenie spółki (Karolina Tobolska-Grela)	
Rozdział 1. Zawiązanie spółki komandytowo-akcyjnej.	119
§ 1. Pojęcie i charakter prawny statutu	119
§ 2. Treść statutu spółki komandytowo-akcyjnej	123
1. Postanowienia obligatoryjne statutu	123
2. Postanowienia fakultatywne statutu	139
§ 3. Objęcie akcji	144
Rozdział 2. Powstanie spółki jako podmiotu prawa	146
§ 1. Sposoby utworzenia spółki komandytowo-akcyjnej.	146
§ 2. Czynności i zdarzenia rodzące stosunek prawny spółki.	149
§ 3. Utworzenie spółki w drodze przekształcenia	170
1. Przekształcenie spółki osobowej w spółkę komandytowo-akcyjną	170
2. Przekształcenie spółki kapitałowej w spółkę komandytowo-akcyjną	185
3. Przekształcenie spółki cywilnej w spółkę komandytowo-akcyjną	190
§ 4. Powstanie przedspółki komandytowo-akcyjnej	194
§ 5. Kapitał zakładowy	196
1. Pojęcie kapitału zakładowego spółki komandytowo-akcyjnej.	196

2. Operacje przeprowadzane na kapitale zakładowym spółki komandytowo-akcyjnej	198
1) Podwyższenie kapitału zakładowego	198
2) Obniżenie kapitału zakładowego	208
§ 6. Inne fundusze spółki komandytowo-akcyjnej	218
CZĘŚĆ 3	
Wspólnicy spółki komandytowo-akcyjnej	
Rozdział 1. Prawa wspólników (Jakub Janeta).	223
§ 1. Istota praw wspólników	223
§ 2. Rodzaje praw wspólników	224
1. Komplementariusze	224
1) Uprawnienia organizacyjne (korporacyjne).	224
A. Uprawnienie do prowadzenia spraw spółki – odesłanie.	224
B. Uprawnienie do wyrażania zgody przez komplementariusza na uchwały walnego zgromadzenia – odesłanie	224
C. Uprawnienie do uczestniczenia w walnym zgromadzeniu – odesłanie	225
D. Uprawnienie do reprezentacji spółki – odesłanie	225
E. Prawo do zasięgnięcia informacji o sprawach spółki, przeglądania ksiąg i dokumentów spółki (uprawnienia kontrolne) – odesłanie	225
F. Prawo do wypowiedzenia umowy spółki	225
2) Uprawnienia majątkowe	230
A. Uprawnienie do udziału w zysku.	230
B. Uprawnienie do udziału w nadwyżce polikwidacyjnej	232
2. Akcjonariusze.	232
1) Uprawnienia organizacyjne (korporacyjne).	232
A. Prawo głosu na walnym zgromadzeniu – odesłanie.	232
B. Prawo do zaskarżania uchwał walnego zgromadzenia	233

C. Prawo do zasięgnięcia informacji dotyczących spółki – odesłanie	235
2) Uprawnienia majątkowe	235
A. Prawo poboru	235
B. Prawo do udziału w zysku – odesłanie	237
C. Prawo do udziału w nadwyżce polikwidacyjnej – odesłanie	237
3. Komplementariusze-akcjonariusze – odesłanie	237
Rozdział 2. Obowiązki wspólników	238
§ 1. Komplementariusze (Jakub Janeta)	238
§ 2. Akcjonariusze (Jakub Janeta)	238
§ 3. Komplementariusze-akcjonariusze (Karolina Tobolska-Grela)	239
§ 4. Akcje w spółce komandytowo-akcyjnej (Jakub Janeta)	246
1. Pojęcie akcji	246
1) Zagadnienia ogólne	246
A. Doktrynalne rozumienie akcji	246
B. Gospodarcze funkcje akcji	246
C. Zdolność emisyjna w zakresie akcji	247
2) Charakterystyka akcji	248
A. Akcja jako ułamek kapitału zakładowego	248
B. Akcja jako ogół praw przysługujących akcjonariuszowi w spółce	250
C. Problematyka rozszczepialności uprawnień ucieleśnionych w akcji	250
D. Akcja jako typ normatywny papieru wartościowego (instrument finansowy)	251
2. Podstawy klasyfikacji akcji	252
1) Zagadnienia ogólne	252
2) Poszczególne kryteria podziału akcji	253
A. Akcje imienne oraz akcje na okaziciela	253
B. Akcje zwykłe oraz akcje uprzywilejowane	254
C. Akcje gotówkowe oraz akcje aportowe – odesłanie	255
D. Akcje głosowe oraz akcje nieme – odesłanie	255

CZĘŚĆ 4

Ustrój i funkcjonowanie spółki komandytowo-akcyjnej
(Karolina Tobolska-Grela)

Rozdział 1. Prowadzenie spraw i reprezentacja	259
§ 1. Prowadzenie spraw spółki komandytowo-akcyjnej	259
1. Pojęcie prowadzenia spraw spółki komandytowo-akcyjnej	259
2. Prowadzenie spraw spółki przez komplementariuszy (prowadzenie spraw spółki <i>sensu stricto</i>)	268
1) Komplementariusz jako współnik mający upoważnienie do prowadzenia spraw spółki	268
2) Sposób prowadzenia spraw spółki przez komplementariuszy	271
A. Sprawy nieprzekraczające zwykłych czynności spółki	271
B. Sprawy przekraczające zakres zwykłych czynności spółki	275
C. Czynności nagłe	277
D. Ustanowienie i odwołanie prokury	279
3) Utrata prawa (obowiązku) prowadzenia spraw spółki przez komplementariusza	282
A. Wyłączenie komplementariusza od prowadzenia spraw spółki za jego zgodą	282
B. Odebranie komplementariuszowi prawa prowadzenia spraw spółki bez jego zgody	288
a) Odebranie komplementariuszowi prawa prowadzenia spraw spółki w trybie umownym	288
b) Odebranie komplementariuszowi prawa prowadzenia spraw spółki w trybie sądowym	291
C. Przywrócenie komplementariuszowi prawa prowadzenia spraw spółki	294
D. Zwolnienie komplementariusza z obowiązku prowadzenia spraw spółki	294

E. Skutki utraty przez komplementariusza prawa prowadzenia spraw spółki (zwolnienia z obowiązku prowadzenia spraw)	296
3. Udział walnego zgromadzenia oraz rady nadzorczej w prowadzeniu spraw spółki (prowadzenie spraw spółki <i>sensu largo</i>)	297
1) Udział walnego zgromadzenia w prowadzeniu spraw spółki.	297
2) Udział rady nadzorczej w prowadzeniu spraw spółki.	298
A. Prowadzenie spraw spółki przez radę nadzorczą	298
B. Prowadzenie spraw spółki przez delegowanego członka rady nadzorczej.	303
§ 2. Reprezentacja spółki komandytowo-akcyjnej	308
1. Pojęcie reprezentacji spółki komandytowo-akcyjnej	308
2. Komplementariusze	313
1) Umocowanie wynikające z ustawy.	313
A. Komplementariusz jako przedstawiciel ustawowy spółki	313
B. Przesłanki skutecznego działania komplementariusza jako współlnika reprezentującego spółkę.	321
C. Reprezentowanie spółki jako prawo komplementariusza	324
D. Zakres prawa komplementariusza do reprezentowania spółki.	325
E. Ograniczenie zakresu prawa komplementariusza do reprezentowania spółki.	335
F. Sposób reprezentowania spółki przez komplementariusza	336
2) Umocowanie wynikające z oświadczenia woli spółki – komplementariusz jako pełnomocnik (prokurent) spółki	341

3) Umocowanie wynikające z mandatu w radzie nadzorczej – komplementariusz jako członek rady nadzorczej	346
4) Utrata przez komplementariusza prawa do reprezentowania spółki	348
A. Wyłączenie komplementariusza od reprezentowania spółki za jego zgodą	348
B. Odebranie komplementariuszowi prawa do reprezentowania spółki bez jego zgody	355
5) Skutki utraty przez komplementariusza prawa do reprezentowania spółki	361
3. Akcjonariusze	367
4. Komplementariusze-akcjonariusze	368
5. Rada nadzorcza	372
6. Pełnomocnik powołany uchwałą walnego zgromadzenia	379
Rozdział 2. Nadzór i kontrola w spółce komandytowo-akcyjnej	382
§ 1. Charakter prawny rady nadzorczej	382
§ 2. Nadzór i kontrola przez radę nadzorczą	386
§ 3. Nadzór w spółce komandytowo-akcyjnej, gdy nie ustanowiono rady nadzorczej	391
1. Prawo kontroli	391
2. Prawo do informacji	394
Rozdział 3. Walne zgromadzenie	398
§ 1. Zasady funkcjonowania	398
1. Zwolywanie walnego zgromadzenia	398
2. Uczestnictwo w walnym zgromadzeniu	403
3. Podejmowanie uchwał przez walne zgromadzenie	405
§ 2. Podejmowanie uchwał przez komplementariuszy	413
CZĘŚĆ 5	
Odpowiedzialność wspólników w spółce komandytowo-akcyjnej	

Rozdział 1. Odpowiedzialność komplementariusza oraz komplementariusza-akcjonariusza	425
§ 1. Odpowiedzialność komplementariusza oraz komplementariusza-akcjonariusza w sferze stosunków zewnętrznych (Karolina Tobolska-Grela)	425
1. Istota i zakres odpowiedzialności	425
2. Cechy odpowiedzialności	436
1) Odpowiedzialność nieograniczona oraz osobista	436
2) Odpowiedzialność solidarna	438
3) Odpowiedzialność subsydiarna	444
4) Odpowiedzialność akcesoryjna	451
3. Szczególne przypadki odpowiedzialności komplementariusza oraz komplementariusza- -akcjonariusza	454
1) Szczególne przypadki odpowiedzialności ze względu na okoliczności dotyczące wspólnika	454
A. Odpowiedzialność komplementariusza oraz komplementariusza-akcjonariusza będącego wierzycielem spółki	454
B. Odpowiedzialność komplementariusza oraz komplementariusza-akcjonariusza będącego osobą prawną bądź podmiotem ustawowym	456
C. Odpowiedzialność komplementariusza oraz komplementariusza-akcjonariusza pozostającego w związku małżeńskim	459
2) Szczególne przypadki odpowiedzialności komplementariusza oraz komplementariusza- -akcjonariusza ze względu na moment powstania zobowiązania	464
A. Odpowiedzialność w wypadku utraty statusu komplementariusza	464
3) Szczególne przypadki odpowiedzialności komplementariusza oraz komplementariusza- -akcjonariusza ze względu na przepisy prawne o charakterze <i>lex specialis</i>	469

A. Odpowiedzialność za zobowiązania zaciągnięte przed rejestracją spółki	469
B. Odpowiedzialność nowego komplementariusza . . .	475
C. Odpowiedzialność w wypadku przeniesienia ogółu praw i obowiązków	477
D. Odpowiedzialność z tytułu utworzenia spółki z przedsiębiorcą jednoosobowym	480
E. Odpowiedzialność w wypadku połączenia się spółki komandytowo-akcyjnej z inną spółką oraz przekształcenia spółki komandytowo-akcyjnej w inną spółkę	484
F. Odpowiedzialność za zaległości podatkowe spółki	488
§ 2. Odpowiedzialność komplementariusza oraz komplementariusza-akcjonariusza w sferze stosunków wewnętrznych	493
1. Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną na etapie tworzenia spółki (Karolina Tobolska-Grela)	493
2. Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną spółce (Karolina Tobolska-Grela)	497
1) Komplementariusz oraz komplementariusz-akcjonariusz jako podmiot ponoszący odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną działaniem lub zaniechaniem sprzecznym z prawem lub postanowieniami statutu spółki	497
2) Wpływ udzielenia komplementariuszowi oraz komplementariuszowi-akcjonariuszowi absolutorium na jego odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną spółce	502
3. Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną spółce przez wydanie akcji, obligacji lub innych tytułów uczestnictwa w zyskach spółki albo w podziale jej majątku (Karolina Tobolska-Grela)	505
4. Odpowiedzialność komplementariusza oraz komplementariusza-akcjonariusza za niewniesienie wkładu bądź wniesienie wkładu mającego wady	506

1) Dwa reżimy odpowiedzialności (Jakub Janeta)	506
2) Odpowiedzialność za niewniesienie wkładu na kapitał zakładowy bądź wniesienie na kapitał zakładowy wkładu mającego wady (Jakub Janeta).	508
A. Odpowiedzialność za niewniesienie wkładu na kapitał zakładowy.	508
B. Odpowiedzialność za wadliwy wkład wniesiony na kapitał zakładowy – odpowiedzialność wyrównawcza	516
3) Odpowiedzialność z tytułu wkładów wnoszonych poza kapitałem zakładowym	523
A. Odpowiedzialność za niewniesienie wkładu poza kapitałem zakładowym (Karolina Tobolska-Grela)	523
B. Odpowiedzialność za wadliwy wkład wniesiony poza kapitałem zakładowym (Karolina Tobolska-Grela, Jakub Janeta)	525
Rozdział 2. Odpowiedzialność akcjonariusza (Karolina Tobolska-Grela)	531
§ 1. Odpowiedzialność akcjonariusza w sferze stosunków zewnątrznych	531
1. Odpowiedzialność akcjonariusza jako osoby działającej po zawiązaniu spółki, a przed jej wpisem do rejestru	531
2. Odpowiedzialność w sytuacji zamieszczenia nazwiska (nazwy, firmy) akcjonariusza w firmie spółki komandytowo-akcyjnej.	533
3. Odpowiedzialność w sytuacji dokonania w imieniu spółki czynności prawnej bez ujawnienia pełnomocnictwa, z przekroczeniem granic umocowania albo bez umocowania	536
4. Odpowiedzialność w sytuacji uzyskania przez akcjonariusza statusu komplementariusza	541
5. Odpowiedzialność w sytuacji przekształcenia spółki jawnej w spółkę komandytowo-akcyjną na żądanie spadkobiercy zmarłego współnika jawnego	543

6. Odpowiedzialność za zobowiązania powstałe przed dniem przekształcenia spółki osobowej w spółkę komandytowo-akcyjną	543
§ 2. Odpowiedzialność akcjonariusza w sferze stosunków wewnętrznych	545
1. Odpowiedzialność za niewniesienie wkładu – odesłanie	545
2. Odpowiedzialność za wadliwy wkład – odesłanie	545
3. Odpowiedzialność akcjonariusza – członka rady nadzorczej za szkodę wyrządzoną działaniem lub zaniechaniem sprzecznym z prawem lub postanowieniami statutu spółki	545
CZĘŚĆ 6	
Spółka komandytowo-akcyjna w likwidacji, procesach transformacyjnych oraz w upadłości	
Rozdział 1. Likwidacja spółki komandytowo-akcyjnej (Karolina Tobolska-Grela)	549
§ 1. Czynności podejmowane w trakcie likwidacji	549
§ 2. Odpowiedzialność likwidatorów	560
Rozdział 2. Ustanie spółki komandytowo-akcyjnej (Karolina Tobolska-Grela)	562
§ 1. Ustanie definitywne i transformacyjne spółki komandytowo-akcyjnej	562
§ 2. Przyczyny ustania spółki komandytowo-akcyjnej	564
1. Rozwiązanie spółki komandytowo-akcyjnej	564
1) Zagadnienia ogólne	564
2) Charakterystyka przyczyn rozwiązania spółki komandytowo-akcyjnej	567
2. Ustanie spółki komandytowo-akcyjnej w związku z jej przekształceniem.	576
3. Ustanie spółki komandytowo-akcyjnej w związku z połączeniem z inną spółką osobową albo kapitałową mającą siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	581

---

4. Ustanie spółki komandytowo-akcyjnej w związku z transgranicznym połączeniem z inną spółką	590
Rozdział 3. Upadłość spółki komandytowo-akcyjnej (Jakub Janeta).	596
§ 1. Ogólne założenia procedury upadłościowej	596
§ 2. Tryby postępowania upadłościowego	599
1. Upadłość układowa	599
2. Upadłość likwidacyjna	601
BIBLIOGRAFIA	603
WYKAZ POWOŁYWANYCH ORZECZEŃ	625
1. Orzeczenia Sądu Najwyższego	625
2. Orzeczenia Sądów Apelacyjnych	627
3. Orzeczenia Sądów Administracyjnych	628

Wykaz skrótów

AKTY PRAWNE

- AktG – Aktengesetz (niemiecka ustawa o spółce akcyjnej) z dnia 6 września 1965 r., BGBl. I, s. 1089 z późn. zm.
- c.c. – Code de Commerce (francuski kodeks handlowy), ustawa z dnia 24 lipca 1966 r., Loi No 66-537
- druga dyrektywa, – dyrektywa 2006/68/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 września 2006 r., zmieniająca
tzw. dyrektywa – dyrektywę Rady 77/91/EWG w sprawie tworzenia spółek akcyjnych i utrzymywania oraz
kapitałowa – zmian wysokości ich kapitału (Dz. Urz. UE L 264 z 25.09.2006, s. 32)
- dyrektywa – dyrektywa 2005/56/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 października 2005 r. w sprawie
2005/56/WE – transgranicznego łączenia się spółek kapitałowych (Dz. Urz. UE L 310 z 25.11.2005, s. 1)
- dyrektywa – dyrektywa 2009/101/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 września 2009 r. w sprawie
2009/101/WE – koordynacji gwarancji, jakie są wymagane w państwach członkowskich od spółek w rozumieniu art. 48 akapit drugi Traktatu, w celu uzyskania ich równoważności, albo zapewnienia ochrony interesów zarówno wspólników, jak i osób trzecich (Dz. Urz. UE L 258 z 1.10.2009, s. 11)

- k.c. – ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.)
- k.h. – rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 czerwca 1934 r. – Kodeks handlowy (Dz. U. Nr 57, poz. 502 z późn. zm.)
- k.k. – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.)
- k.p.c. – ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.)
- k.r.o. – ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 788 z późn. zm.)
- k.s.h. – ustawa z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. Nr 94, poz. 1037 z późn. zm.)
- o.p. – ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 749 z późn. zm.)
- pr. not. – ustawa z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (tekst jedn.: Dz. U. z 2008 r. Nr 189, poz. 1158 z późn. zm.)
- pr. up. i nap. – ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 1112 z późn. zm.)
- u.k.s.s.c. – ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 90, poz. 594 z późn. zm.)
- u. obl. – ustawa z dnia 29 czerwca 1995 r. o obligacjach (tekst jedn.: Dz. U. z 2001 r. Nr 120, poz. 1300 z późn. zm.)
- u.p.t.u. – ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (tekst jedn.: Dz. U. z 2011 r. Nr 177, poz. 1054 z późn. zm.)
- u.s.d.g. – ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 672 z późn. zm.)

ustawa o KRS – ustawa z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2007 r. Nr 168, poz. 1186 z późn. zm.)

CZASOPISMA I WYDAWNICTWA PROMULGACYJNE

Biul. SN	– Biuletyn Sądu Najwyższego
Dz. U.	– Dziennik Ustaw
Dz. Urz.	– Dziennik Urzędowy
KPP	– Kwartalnik Prawa Prywatnego
Mon. Praw.	– Monitor Prawniczy
NP	– Nowe Prawo
NPN	– Nowy Przegląd Notarialny
OSA	– Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych
OSAB	– Orzecznictwo Sądów Apellacji Białostockiej
ONSAiWSA	– Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz Wojewódzkich Sądów Administracyjnych
OSN	– Orzecznictwo Sądów Polskich
OSNC	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna
OSNP	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Pracy
OSN-ZD	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna – Zbiór Dodatkowy
OSP	– Orzecznictwo Sądów Polskich
PiP	– Państwo i Prawo
PPH	– Przegląd Prawa Handlowego
PPW	– Prawo Papierów Wartościowych
PS	– Przegląd Sądowy
Pr. Sp.	– Prawo Spółek
PUG	– Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego
RPEiS	– Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny
SPP	– Studia Prawa Prywatnego

ORGANY ORZEKAJĄCE

NSA	– Naczelny Sąd Administracyjny
SA	– sąd apelacyjny
SN	– Sąd Najwyższy
WSA	– Wojewódzki Sąd Administracyjny

Wstęp

Przedmiotem niniejszej monografii jest spółka komandytowo-akcyjna będąca obok spółki partnerskiej nowym typem handlowej spółki osobowej wprowadzonym do polskiego porządku prawnego wraz z uchwaleniem kodeksu spółek handlowych. Ponad dziesięć lat od wejścia w życie kodeksu oraz wielość i różnorodność zapatrywań formułowanych w tym czasie w odniesieniu do spółki komandytowo-akcyjnej skłaniają do podjęcia próby kompleksowej analizy przyjętego przez ustawodawcę rozwiązania normatywnego. Już na wstępie podkreślić należy, że decyzja ustawodawcy o poszerzeniu katalogu spółek o spółkę komandytowo-akcyjną dotknięta była istotnym ryzykiem, ponieważ doświadczenia wielu państw europejskich pokazywały, że spółka ta nie jest rozwiązaniem cieszącym się popularnością. Co więcej, brak zainteresowania uczestników obrotu tą formą organizacyjnoprawną doprowadził do rezygnacji w niektórych ustawodawstwach z dalszego utrzymywania w porządkach prawnych spółki komandytowo-akcyjnej. Jak jednak pokazują doświadczenia ostatnich lat, decyzja polskiego ustawodawcy była trafna. Rozwój spółki komandytowo-akcyjnej w Polsce jest zjawiskiem nietypowym i nie znajduje odpowiedników w żadnym z krajów, w których występuje spółka tego typu. Podkreślić należy, że początkowe ostrożne zainteresowanie uczestników obrotu spółką komandytowo-akcyjną i jej niewielka popularność w ostatnim czasie ulega istotnej zmianie. W odróżnieniu od porządków prawnych, w których spółka komandytowo-akcyjna cieszy się wieloletnią, a niekiedy wielowiekową tradycją, w Polsce daje się zauważyć gwałtowny wzrost liczby spółek komandytowo-akcyjnych. Ten stan rzeczy powoduje, że spółka komandytowo-akcyjna w Polsce nie jest wyłącznie teoretyczną konstrukcją o niewielkim znaczeniu praktycznym, ale docenianą i po-

żądaną przez uczestników obrotu formą organizacyjnoprawną prowadzenia działalności gospodarczej. Powyższy stan rzeczy może budzić jednak pewne zdziwienie, gdy spojrzy się na spółkę komandytowo-akcyjną przez pryzmat regulacji kodeksu spółek handlowych.

Jak wykazuje prowadzona w toku pracy analiza, spółka komandytowo-akcyjna jest najbardziej złożoną konstrukcyjnie spośród spółek handlowych. Spółka komandytowo-akcyjna jest bowiem hybrydą łączącą przeciwstawne elementy, wywodzące się z konstrukcyjnie odmiennych modeli spółek osobowych i kapitałowych. Hybrydalny charakter spółki komandytowo-akcyjnej wynikający z przenikania się w ramach tej konstrukcji elementów kapitałowych i osobowych odciska silne piętno na niemal każdym aspekcie jej funkcjonowania i implikuje wiele problemów teoretycznych i praktycznych niewystępujących w innych typach spółek handlowych. Powoduje też, że na gruncie spółki komandytowo-akcyjnej konieczne jest rozważenie znacznie bogatszej niż w innych spółkach handlowych grupy zdarzeń faktycznych i prawnych wpływających na jej funkcjonowanie, a powiązanie elementów kapitałowych i osobowych w ramach jednej spółki zmusza do analizowania skutków tych zdarzeń w znacznie szerszej perspektywie.

Złożoność konstrukcyjna spółki komandytowo-akcyjnej jest źródłem istotnych rozbieżności zapatrywań wyrażanych w doktrynie, co znalazło swoje odzwierciedlenie również w tekście niniejszego opracowania. Pomimo że niniejsza praca jest pracą wspólną, to jednak chcielibyśmy zaznaczyć, że w niektórych kwestiach daje się dostrzec odmienności poglądów współautorów.

Pragniemy złożyć podziękowania redaktorowi naukowemu prof. dr. hab. Andrzejowi Kidybie za cenne uwagi i sugestie oraz okazaną życzliwość.

*Karolina Tobolska-Grela
Jakub Janeta*

CZEŚĆ **1** KONSTRUKCJA JURYDYCZNA
SPÓŁKI KOMANDYTOWO-
-AKCYJNEJ

§ 1. POJĘCIE SPÓŁKI KOMANDYTOWO-AKCYJNEJ

Spółka komandytowo-akcyjna jest obok spółki partnerskiej najmłodszym typem spółki wprowadzonym do polskiego porządku prawnego wraz z wejściem w życie kodeksu spółek handlowych. W świetle definicji legalnej (art. 125 k.s.h.): „Spółką komandytowo-akcyjną jest spółka osobowa mająca na celu prowadzenie przedsiębiorstwa pod własną firmą, w której wobec wierzycieli za zobowiązania spółki co najmniej jeden wspólnik odpowiada bez ograniczenia (komplementariusz), a co najmniej jeden wspólnik jest akcjonariuszem”.

Wskazując na umiejscowienie spółki komandytowo-akcyjnej w polskim prawie spółek, w pierwszej kolejności zauważyć należy, że spółka komandytowo-akcyjna jest spółką handlową. Jednocześnie zgodnie z brzmieniem definicji spółki, a także systematyką kodeksu spółka komandytowo-akcyjna należy do kategorii spółek osobowych¹. Spółka komandytowo-akcyjna jest więc obok spółek jawnej, partnerskiej oraz komandytowej jednym z typów handlowej spółki osobowej. Normatywne zaliczenie spółki komandytowo-akcyjnej do kategorii spółek osobowych wywiera istotny wpływ i znajduje swoje odzwierciedlenie we wszystkich płaszczyznach funkcjonowania spółki w obrocie. Podstawową konsekwencją normatywnego uznania spółki komandytowo-akcyjnej za spółkę osobową jest brak osobowości prawnej, przy jednoczesnym wyposażeniu spółki w zdolność prawną (art. 8 § 1 k.s.h.). Spółka komandytowo-akcyjna posiada więc podmiotowość prawną

¹ Podkreślić należy jednak, że zakwalifikowanie spółki komandytowo-akcyjnej do spółek osobowych stanowi istotny wyłom od rozwiązań przyjmowanych w innych systemach prawnych. W zasadzie we wszystkich porządkach prawnych spółka komandytowo-akcyjna jest spółką kapitałową. Zob. część 1, rozdział 1 § 2 pkt 2.

i jest samodzielnym podmiotem praw i obowiązków – jednostką organizacyjną, o której mowa w art. 33¹ § 1 k.c.

Spółka komandytowo-akcyjna jest wyposażona we własny, odrębny od majątków osobistych wspólników, majątek, na który składają się będą wszelkie prawa nabyte przez spółkę w charakterze strony w postępowaniach sądowych (zdolność sądowa i procesowa), a także posiada zdolność upadłościową.

§ 2. GENEZA SPÓŁKI KOMANDYTOWO-AKCYJNEJ

1. Zagadnienia ogólne

Spółka komandytowo-akcyjna w obcych porządkach prawnych, w odróżnieniu od regulacji polskiej, jest konstrukcją posiadającą wieloletnią, niekiedy wielowiekową tradycję². Występuje w wielu europejskich porządkach prawnych; współcześnie spółkę komandytowo-akcyjną wyróżniają ustawodawstwa Austrii, Francji, Niemiec, Włoch, Szwajcarii, Hiszpanii, Portugalii, Rumunii, Belgii, Holandii, Luksemburga, Danii, Bułgarii, Słowenii oraz Polski³.

² Jak wskazuje T. Fett, pierwszą spółką, której konstrukcja odpowiadała dzisiejszej spółce komandytowo-akcyjnej, był założony w 1716 r. we Francji Banque Generale (Bank Law & Co). T. Fett (w): C. Schütz, T. Bürgers, M. Riotte, T. Dümichen, T. Fett, P. Göz, T. Hecht, G. Reger, T. Schultz, M. Engel, T. Fröl, R. Hansen, P. Nacimiento, G. Renner, L. Wieneke, *Die Kommanditgesellschaft auf Aktien*, München 2004, s. 1 i n.

³ Odnośnie do występowania spółki komandytowo-akcyjnej w obcych porządkach prawnych zob.: A. Szumański, *Spółka komandytowo-akcyjna*, PPH 1998, nr 4, s. 16 i n.; O. Lipińska, *Spółka komandytowo-akcyjna*, Kraków 2001, s. 10–11; A. Kidyba, *Spółka komandytowo-akcyjna w Niemczech i w projekcie prawa spółek handlowych*, PPH 2000, nr 3, s. 1. Warto wskazać, że są też kraje, z których porządków prawnych wyłączono spółkę komandytowo-akcyjną. Przykładem mogą być Czechy oraz Słowacja. W Czechach spółka komandytowo-akcyjna była regulowana przepisami ustawy handlowej (Obchodni Zakonnik). Jednak z uwagi na małą popularność spółki ustawodawca czeski zrezygnował z konstrukcji spółki komandytowo-akcyjnej. Istnieje też wątpliwość, czy w Czechach została zarejestrowana chociażby jedna taka spółka. Jak wskazywał A. Malowský-Wenig, pomimo wielu lat dopuszczalności tworzenia spółek komandytowo-akcyjnych, do roku 1947 w praskim rejestrze nie istniał żaden wpis spółki (wpis do rejestru miał charakter konstytutywny). Szerzej na temat spółki komandytowo-akcyjnej w Czechach: A. Malowský-Wenig, *Průručka Obchodního Práva*, Praha 1947, s. 340 i n. Podobna sytuacja wystąpiła na Słowacji, gdzie spółka komandytowo-akcyjna dawniej uregulowana była jako odrębny typ spółki przepisami ustawy gospodarczej (Hospodarsky Zakonnik), natomiast obecnie ten typ spółki nie jest przewidywany; szerzej

Genezy spółki komandytowo-akcyjnej należy upatrywać w uwarunkowaniach prawnych dotyczących tworzenia spółki akcyjnej w osiemnastowiecznej Francji. Wykształcenie się nowego typu spółki związane było z ograniczeniami, jakie towarzyszyły tworzeniu spółek akcyjnych, których założenie wymagało uzyskania zezwolenia władzy publicznej. W celu uniknięcia systemu koncesjonowania i związanej z nim samowoli urzędniczej uczestnicy obrotu rezygnowali z formy organizacyjno-prawnej spółki akcyjnej i zakładali spółki komandytowe, których „(...) kapitał komandytowy dzielił się na akcje”⁴.

Pierwsze akty prawne regulujące spółkę komandytowo-akcyjną zostały przyjęte przez ustawodawstwa francuskie, niemieckie oraz włoskie. Spośród nich najstarszym jest francuski kodeks handlowy (Code de Commerce) z 1807 r.⁵ Następnie konstrukcję spółki komandytowo-akcyjnej recypował ustawodawca niemiecki w przepisach powszechnego niemieckiego kodeksu handlowego (Allgemeine Deutsche Handelsgesetzbuch) z roku 1861. Kolejno zaś spółka komandytowo-akcyjna została wprowadzona do włoskiego porządku prawnego przepisami kodeksu handlowego (Codice di Commercio) z 1865 r.

M. Majeriková (w:) A. Černejevová, L. Lacová, M. Majeriková, O. Ovečková, M. Patyková, J. Vozár, L. Žiňtarská, *Obchodný Zákonník*, t. I, Bratislava 2005, s. 310–311.

⁴ K. Schmit, *Gesellschaftsrecht*, Köln–Bonn–Berlin–München 2002, s. 972; T. Fett (w:) C. Schütz i in., *Die Kommanditgesellschaft...*, s. 1; tak też w polskim piśmiennictwie A. Kidyba, *Spółka komandytowo-akcyjna w Niemczech...*, s. 1. Odmienne genezę spółki komandytowo-akcyjnej przedstawia A. Turek, która początków spółki komandytowo-akcyjnej upatruje w średniowiecznej umowie polegającej na przekazaniu kupcowi środków pieniężnych lub towarów w zamian za uczestniczenie w uzyskanym przez niego zysku z ekspedycji. Zdaniem autorki umowa ta: „(...) przekształciła się w umowę spółki, w której komandytariusz, w odróżnieniu od komplementariusza, nie posiadał statusu kupca, a jego odpowiedzialność została ograniczona do wartości wkładu do spółki”, A. Turek, *Spółka komandytowo-akcyjna w prawie polskim i francuskim*, Warszawa 2004, s. 11. Jak należy uznać, przytoczony przez autorkę pogląd jest błędny, dotyczy bowiem nie genezy spółki komandytowo-akcyjnej, ale spółki komandytowej. Szerzej na temat genezy spółki komandytowej m.in. K. Schmit, *Gesellschaftsrecht*, s. 1531–1532; A. Kappes, *Spółka komandytowa*, Warszawa 1999, s. 3–6, a także W. Górecki (w:) S. Włodyka (red.), *System prawa handlowego*, t. 2A, *Prawo spółek handlowych*, Warszawa 2007, s. 629–630.

⁵ A. Turek, jako pierwszy akt prawny odnoszący się do spółki komandytowo-akcyjnej, wskazuje francuski ordonans Ludwika XIV z 1673 r. Zaznaczyć należy jednak, że ordonans ten nie dotyczył spółki komandytowo-akcyjnej, ale spółki komandytowej, tak więc nawet jeśli początkowo można było zaobserwować ściśle powiązanie spółki komandytowej i komandytowo-akcyjnej, to nie oznacza to, że siedemnastowieczny akt prawny regulował już spółkę komandytowo-akcyjną. Z tego względu nie jest możliwe uznanie, że spółka komandytowo-akcyjna podlegała regulacji prawnej w XVII w., gdyż w owym czasie nie istniała jeszcze spółka tego typu. Szerzej na temat A. Kappes, *Spółka...*, s. 4–5.